

СИНЕРГЕТИЧНИЙ ЕФЕКТ В СИСТЕМІ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

к.е.н., доц. **Сабадирьова А.Л.**
Одеський національний економічний університет

Відновлення потенціалу підприємства за стратегією структурної перебудови й оновлення економічної системи передбачає набуття нової якості інвестиційних процесів. Запуск механізму реформування підприємства на засадах ресурсного підходу цілком залежить від можливостей інвестиційних ресурсів, підтримки на їх основі прогресивних інвестиційних проектів, інвестиційної стратегії створення і впровадження у виробництво нових видів продукції. Орієнтирами «нової хвилі» реформ є формування системних механізмів, що дозволяють досягти синергетичного ефекту через відновлення цілісності національної економіки [1, с. 103]. Системний підхід актуально використовувати в розробках стратегій соціально-економічного розвитку потенціалу вітчизняних підприємств. Поняття розвиток нерозривно поєднано з поняттям системи. Якщо казати про розвиток, то ми розуміємо, що розвиватися повинна система [2, с.31]. В системі потенціалу підприємства за дією організаційного закону синергії виникає ефект синергії, що відображає властивості, при яких сумарний потенціал за критерієм ринкової вартості завжди більше ніж сума потенціалів його окремих системних компонентів і відображає економічний результат ефективного використання можливостей ресурсів підприємства у грошовому виразі.

Синергійність є складною динамічною характеристикою потенціалу підприємства і має певні особливості. В організаційній системі потенціалу підприємства в координатах часу з урахуванням умов зовнішнього середовища виникають такі види синергії: організаційна, ресурсна, виробнича, управлінська, стратегічна.

Ресурсна синергія показує ефект синергії, що отримується за рахунок економії ресурсів в комерційному процесі підприємства за умов конкурентного ринку. Організаційна синергія характеризує ефект синергії, що отримується за рахунок економії ресурсів в процесі методичного забезпечення підприємства за умов організаційних законів та інституційно-правової, освітньо-наукової та фінансової бази. Ефект стратегічного синергізму показує, що стратегії підприємства повинні розвивати його потенціал, щоб дві стратегії, які взаємодіють, були продуктивнішими від інших двох, які оперують незалежно одна від одної. У цьому стрижневна суть і головна перевага синергізму [3, с.127]. Управлінська синергія визначається економією за рахунок оптимального формування потенціалу організаційної системи управління [4, с.30]. Потенційні можливості корпоративного управління мобілізуються в корпоративних стратегіях підприємства за умовами його інноваційного розвитку. Виробнича синергія визначає ефект синергії, що отримується за рахунок економії ресурсів у виробничому процесі за умов стратегії ресурсозбереження.

Ефект синергії, що виникає в організаційній системі потенціалу підприємства визначається у часі на основі показників оцінки економічної ефективності ресурсного, організаційного, стратегічного, управлінського і виробничого видів потенціалів, показує портрет оптимізованого потенціалу та найбільш суттєво відображає динамічну характеристику потенціалу в стратегіях розвитку підприємства.

Оптимізація потенціалу підприємства ґрунтується на чотирьох основних правилах.

Правило 1. Оптимізований потенціал підприємства визначається на засадах системного підходу за дією організаційного закону синергії, характеризується чітко виділеною структурою компонентів, адаптованих до інноваційних перетворень в умовах конкурентного ринка.

Правило 2. Оптимізований потенціал підприємства є комплексною характеристикою, що визначається системою показників ресурсного, організаційного, стратегічного, управлінського та виробничого потенціалів. Оцінювання показників оптимізованого потенціалу підприємства виконується за принципом «від часткового до загального» за обраними критеріями оптимізації.

Правило 3. Оптимізований потенціал підприємства є рішенням з вірогідністю, що зміна оптимальності по одному критерію оптимізації в системі усуває оптимальність потенціалу по іншим критеріям.

Правило 4. За умов оптимізації потенціалу підприємства неминучим наслідком процесу оптимізації є підвищення продуктивності та посилення інтенсивності праці промислово-виробничого персоналу організації.

1. Модернізація України – наш стратегічний вибір: Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К.: НІСД, 2011. – 432 с.
2. Социально-экономический потенциал устойчивого развития: Учебник / Под ред. Л.Г. Мельника (Украина) и Л.Хенса (Бельгия). – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2001. – 1120 с.
3. Клівець П.Г. Стратегія підприємства: Навч. посіб. П.Г. Клівець – К.: Академвидав, 2007. – 320с.
4. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. Федонін О.С., Репіна І.М., Олексюк О.І. – К.: КНЕУ, 2004. – 316 с.